

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ
ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Πειραιάς, 24 Ιανουαρίου 2024

Αριθ. Πρωτ.: 1000.0/ 5653 /2024

ΠΡΟΣ: ΩΣ Π.Δ.

Ταχ. Δ/ση : Ακτή Βασιλειάδη Πύλη Ε1-Ε2
Ταχ. Κώδικας : 185 10 Πειραιάς
Τηλέφωνο : 2131371749--1721
e-mail : minister.office@yna.gov.gr

ΘΕΜΑ: Πρόληψη και αποτροπή απώλειας ανθρώπινης ζωής εντός Λιμένα.

1. Εκατομμύρια επιβάτες διακινούνται κάθε χρόνο από τους ελληνικούς λιμένες, ενώ η καταγεγραμμένη ενίσχυση των αφίξεων τουριστών από το εξωτερικό ήδη δημιουργεί θετική δυναμική στις ροές επιβατικής κίνησης. Οι αυξημένες απαιτήσεις των επιβατών για ολιστική ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών, προφανώς επηρεάζει και τον τομέα της ασφάλειας και ειδικότερα της ασφαλούς διαχείρισης περιστατικών ικανών να επιφέρουν ακόμη και την απώλεια της ανθρώπινης ζωής.

Αναμφισβήτητα, μια από τις βασικές δράσεις στις λιμενικές εγκαταστάσεις που αφορούν το επιβατικό κοινό είναι η ασφαλής επιβίβαση και η αποβίβαση των επιβατών προς και από τα θαλάσσια μέσα μεταφοράς καθώς και η διακίνηση των προσωπικών αποσκευών τους.

2. Ζητούμενο των εμπλεκόμενων φορέων κάθε λιμενικής εγκατάστασης θα πρέπει να είναι καταρχήν η οργάνωση της πρόληψης και αποτροπής ατυχημάτων των διακινούμενων επιβατών, έναντι της εύρυθμης λειτουργίας της εγκατάστασης και σε δεύτερο βαθμό, εφόσον αυτό δεν καταστεί δυνατό, η αντιμετώπισή τους. Προϋπόθεση για την επίτευξη του σκοπού αυτού αποτελεί αφενός η ενίσχυση των μηχανισμών ασφαλείας αφετέρου η συνεργασία και η διαλειτουργικότητα όλων των εμπλεκόμενων φορέων από τη στιγμή της άφιξης, καθ' όλη τη διάρκεια παραμονή των επιβατών στις λιμενικές εγκαταστάσεις, μέχρι και την αναχώρησή τους.

Δεδομένου ότι, αφενός ο συντονισμός των εμπλεκόμενων φορέων για τη διαχείριση και τελική αντιμετώπιση τέτοιων περιστατικών είναι ήδη καταγεγραμμένος στα τοπικά σχέδια έκτακτης ανάγκης σύμφωνα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες κάθε λιμενικής εγκατάστασης, αφετέρου οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες έκαστου των εμπλεκόμενων φορέων ρητά ρυθμίζονται από διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, το παρόν έγγραφο καθορίζει ένα πλαίσιο ενίσχυσης των μηχανισμών ασφαλείας έκαστου φορέα για την αποτελεσματική πρόληψη και αποτροπή συμβάντων που έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ανθρώπινης ζωής, όχι μόνον του επιβατικού κοινού αλλά και του προσωπικού των φορέων, ιδιαίτερα σε χώρους που εξυπηρετούν Ακτοπλοΐα και Κρουαζιέρα.

3. Υπό το πρίσμα του γενικού στόχου της ενίσχυσης των μηχανισμών ασφαλείας έκαστης λιμενικής εγκατάστασης, κατωτέρω καταγράφονται, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, οι απαιτούμενες δράσεις που έκαστος εμπλεκόμενος φορέας οφείλει να αναλάβει ως προληπτικό μέτρο για την αποτροπή της απώλειας ανθρώπινης ζωής εντός λιμένα. Ειδικότερα:

α) Φορείς Διαχείρισης και Εκμετάλλευσης Λιμένων (ΦΔΕΛ):

1. Επαρκής φωτισμός σε όλα τα σημεία πρόσδεσης των πλοίων. Ο επαρκής και ποιοτικός φωτισμός είναι καθοριστικής σημασίας για την ασφάλεια του επιβατικού κοινού όχι μόνον για την αποεπιβίβαση στα θαλάσσια μέσα αλλά και ως μέτρο αποφυγής έκνομων ενεργειών.
2. Επαρκής εξοπλισμός παροχής Πρώτων Βοηθειών (απινιδωτές, οξυγόνο κ.λπ.) σε κομβικά σημεία εντός του λιμένα για την αντιμετώπιση περιστατικών πρώτων βοηθειών. Οι υπόψη χώροι θα πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμοι, πλήρως λειτουργικοί και να φέρουν ειδική και ευδιάκριτη σήμανση, ενώ ο εξοπλισμός που ενεργοποιείται θα πρέπει να αντικαθίσταται αμέσως.
3. Εγκατάσταση φωλέων σωσιβίων στις προβλήτες διακίνησης επιβατών και σε απόσταση όχι μεγαλύτερη των 100μ. Οι υπόψη φωλιές θα πρέπει να είναι πλησίον των κρηπιδωμάτων ελλιμενισμού των πλοίων.
4. Φωτιζόμενες σκάλες στα κρηπιδώματα σε σημεία που δεν εμποδίζεται ο ελλιμενισμός και σε απόσταση όχι μεγαλύτερη των 800 μ.. Πλέον του απαιτούμενου φωτισμού δέον να βάζονται με φωσφορούχα χρώματα προκειμένου να καθίστανται ευδιάκριτες καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας.
5. Κάμερες ασφαλείας υψηλής ευκρίνειας και ευρείας λήψης σε όλες τις θέσεις πρόσδεσης των πλοίων, με καταγραφική - αποθηκευτική δυνατότητα. Είναι προφανές ότι οι φορείς διαχείρισης λιμένων είναι υπεύθυνοι και οφείλουν να προβαίνουν σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για την απρόσκοπτη λειτουργία του συνόλου των καμερών στους χώρους ευθύνης τους. Περαιτέρω, για λόγους ασφαλείας, η οικεία Λιμενική Αρχή θα πρέπει να έχει εικόνα (με ευθύνη και κάλυψη κόστους από τους ΦΔΕΛ), σε πραγματικό χρόνο, από όλες τις κάμερες ασφαλείας έκαστης λιμενικής εγκατάστασης.
6. Χρήση κινητών κιγκλιδωμάτων και σε απόσταση όχι μικρότερη των 3 μέτρων εκατέρωθεν του καταπέλτη του πλοίου προς αποφυγή πτώσης από τυχόν συνωστισμό. Η απόσταση από το κρηπίδωμα καθώς και η ποιότητα των κιγκλιδωμάτων είναι καθοριστικής σημασίας για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.
7. Χρήση κώνων κυκλοφορίας έμπροσθεν του καταπέλτη και σε απόσταση όχι μικρότερη των 12 μέτρων για τη ρύθμιση της επιβατικής ροής προς το πλοίο και τον διαχωρισμό της από αυτή των οχημάτων.
8. Εμφανής σήμανση σε όλο το μήκος της λιμενικής εγκατάστασης με σαφή διαγράμμιση των διαδρόμων πεζών. Δεδομένου ότι ο διαχωρισμός της κίνησης επιβατών και οχημάτων έχει άμεση σχέση με την ασφάλεια των πεζών αλλά και με την εύρυθμη και ομαλή κυκλοφορία των οχημάτων εντός της λιμενικής εγκατάστασης, σε περίπτωση αδυναμίας για οποιονδήποτε λόγο διαμόρφωσης διαδρόμων πεζών ο φορέας οφείλει να διαχωρίζει προσωρινά την κίνηση με τη χρήση κινητών κιγκλιδωμάτων.
9. Ξεχωριστοί χώροι προσωρινής στάθμευσης ΙΧ ΑΜΕΑ (οδηγών ή επιβατών) πλησίον των σημείων φόρτωσης των πλοίων, με σκοπό τα εν λόγω οχήματα να εισέρχονται στο χώρο στάθμευσης (garage) του πλοίου την κατάλληλη στιγμή που εξυπηρετείται η εύκολη και ανεμπόδιση έξοδος και είσοδος των ΑΜΕΑ από τα ΙΧ τους, μέσα στο garage δηλ. πλησίον των ασανσέρ ή των ραμπών για τα καταστρώματα των επιβατών.
10. Κατάλληλη σήμανση πιθανών κινδύνων επί της λιμενικής εγκατάστασης (κλωβοί ρεύματος, ολισθηρότητα δαπέδων, ανύψωση φρεατίων κ.λπ.) προκειμένου να επιτυγχάνεται η ασφαλής κίνηση πεζών και οχημάτων.
11. Απομάκρυνση όλων των εμποδίων από τις εισόδους και τους διαδρόμους πρόσβασης πεζών και οχημάτων.

12. Συγκρότηση σε κάθε λιμενική εγκατάσταση κατάλληλης επιτροπής με σαφώς προσδιορισμένες αρμοδιότητες και καθήκοντα η οποία σε τακτά χρονικά διαστήματα θα διερευνά και, όπου αρμόζει, θα λαμβάνει μέτρα ώστε να διορθωθούν τυχόν ελλείψεις στα υφιστάμενα μέτρα πρόληψης.

β) Εργαζόμενοι Λιμένων:

1. Υποχρεωτική παρακολούθηση σεμιναρίων Πρώτων Βοηθειών από όλους τους εργαζομένους στη λιμενική εγκατάσταση. Αντικειμενικός σκοπός είναι η παροχή άμεσης φροντίδας μέχρι να έλθει εξειδικευμένη βοήθεια.
2. Υποχρεωτική παρακολούθηση όλων των εργαζομένων στους λιμένες σεμιναρίων για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρίες (ΑΜΕΑ) καθώς και με κινητικές και άλλες δυσκολίες.
3. Υποχρεωτική χρήση εξοπλισμού ασφαλείας, ομοιόμορφης στολής, κατάλληλου προστατευτικού εξοπλισμού (φωσφόριζε γιλέκα, αντιολισθητικά παπούτσια κ.λπ.) και υποχρεωτικά σωσίβιου τζάκετ.
4. Επαρκής επιμέλεια για την πληρότητα της διαδικασίας χειρισμού προδέτησης/άπαρσης των σχοινιών (κάβων) των πλοίων.

γ) Ακτοπλοϊκές Εταιρείες:

1. Τοποθέτηση κυκλικών σωσιβίων εκατέρωθεν του καταπέλτη (επιβατών ή/και οχημάτων) του πλοίου. Αντικειμενικός σκοπός είναι σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης η άμεση παροχή σωστικού μέσου.
2. Εφοδιασμός των πληρωμάτων επί του καταπέλτη με κατάλληλο ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό (υποδήματα ασφαλείας, γιλέκα, σωσίβιο τζάκετ κ.λπ.).
3. Η επιβίβαση και αποβίβαση των επιβατών θα διενεργείται απαρέγκλιτα από τον καταπέλτη επιβατών. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται τέτοιος, ο διαχωρισμός επιβατών και οχημάτων οφείλει να είναι υποχρεωτικός.
4. Παροχή στους επιβάτες και στους οδηγούς των οχημάτων σαφείς και επαρκείς πληροφορίες σχετικά με το πώς θα επιβιβάζονται ή/και θα αποβιβάζονται από το πλοίο.
5. Αυξημένη μέριμνα για την επιβίβαση/ αποβίβαση ατόμων που αντιμετωπίζουν κινητικά ή άλλης φύσεως προβλήματα υγείας.
6. Υποχρεωτική παρακολούθηση όλων των εργαζομένων στις ακτοπλοϊκές εταιρίες (και στο πλοίο και στα γραφεία και στα εκδοτήρια) σεμιναρίων για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρίες (ΑΜΕΑ) καθώς και με κινητικές και άλλες δυσκολίες.

4. Δέον όπως στο πλαίσιο της συνεργασίας και της διαλειτουργικότητας όλων των εμπλεκόμενων φορέων να προγραμματίζονται ασκήσεις προσομοίωσης κινδύνου ατυχήματος, τουλάχιστον δύο (02) φορές ετησίως. Σκοπός των ασκήσεων είναι να εξοικειώνεται το προσωπικό/ πλήρωμα/στελέχη με τα αντίστοιχα καθήκοντά τους και να διασφαλίζεται ότι μπορούν να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους με τον σωστό τρόπο.

Οι ασκήσεις θα πρέπει να είναι τόσο ρεαλιστικές όσο το επιτρέπουν οι συνθήκες, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι αφενός, η γνώση που πηγάζει από τη σωστή εκπαίδευση, την εμπειρία και την ορθή πρακτική είναι αυτή που κάνει τη χρήση του κατάλληλου εξοπλισμού σημαντική και χρήσιμη, αφετέρου αποτελούν μία διαρκή και συνεχώς αναβαθμιζόμενη δράση που χρειάζεται να παραμένει σε ετοιμότητα, να παρακολουθείται και να προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες συνθήκες έκαστης λιμενικής εγκατάστασης.

5.Οι ανωτέρω περιγραφόμενες δράσεις θα πρέπει να αναληφθούν από τους εμπλεκόμενους φορείς μέχρι την έναρξη της επόμενης θερινής περιόδου, ήτοι την 01.06.2024.

Οι Περιφερειακές Διοικήσεις Λιμενικού Σώματος εντέλλονται όπως μέχρι την 20.05.2024 αναφέρουν πληρότητα των αναληφθεισών ενεργειών από το σύνολο των εμπλεκόμενων φορέων για τους λιμένες αρμοδιότητάς τους που εξυπηρετούν Ακτοπλοΐα ή/και Κρουαζιέρα.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

I. ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ:

1. Φορείς Διαχείρισης και Εκμετάλλευσης Λιμένων:

- α. Οργανισμοί Λιμένα Α.Ε.
- β. Λιμενικά Ταμεία
- γ. Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία & Γραφεία

2. Περιφερειακές Διοικήσεις Λ.Σ. – ΕΛ. ΑΚΤ.

3. Λιμενικές Αρχές:

- α. Κεντρικά Λιμεναρχεία
- β. Λιμεναρχεία
- γ. Λιμενικοί Σταθμοί – Λιμενικά Τμήματα (μέσω των Προϊστάμενων Λιμενικών Αρχών)

4. Μεταφορικές Εταιρείες:

- α. Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας
- β. Ένωση Πλοιοκτητών Πορθμείων Εσωτερικού
- γ. Μεμονωμένες ακτοπλοϊκές εταιρίες που δεν συμμετέχουν στους (α) και (β) φορείς

II. ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

- 1. Ναυτικό Επιμελητήριο Ελλάδος
- 2. Πανελλήνια Ναυτική Ομοσπονδία
- 3. Ένωση Λιμένων Ελλάδος

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- 1. Γρ.κ. ΥΦΥΝΑΝΠ
- 2. Γρ.κ. ΓΓΝΛ
- 3. Γρ.κ. ΓΓΑΙΝΠ
- 4. Γρ.κ. Α.Λ.Σ-ΕΛ.ΑΚΤ.
- 5. Γρ.κ. Α' Υ/Λ.Σ-ΕΛ.ΑΚΤ.
- 6. Γρ.κ. Β' Υ/Λ.Σ-ΕΛ.ΑΚΤ.
- 7. Γραφείο Επικοινωνίας και Ενημέρωσης